

गोतमो राहूगणः। पवमानः सोमः। गायत्री

प्र सोमासः स्वाध्यः पवमानासो अक्रमुः। रयिं कृण्वन्ति चेतनम्॥ ९.०३१.०१

स्वाध्यः- शोभनध्यानाः। पवमानासः- पावयन्तः। सोमासः- रसाः। प्र- प्रकर्षेण। अक्रमुः- गच्छन्ति। चेतनं रयिम्- प्रज्ञासंपदम्। कृण्वन्ति- कुर्वन्ति॥१॥

दिवस्पृथिव्या अधि भवैन्दो द्युम्वर्धनः। भवा वाजानां पतिः॥ ९.०३१.०२

दिवः- आकाशात्। पृथिव्या अधि- भूम्या अधि। चिदाकाशादाशरीरमित्याध्यात्मिके। इन्दो- क्लेदनशील। द्युम्वर्धनः- दीप्तिवर्धकः। भव- भवतात्। वाजानां पतिः- अन्नपालकः। भव॥२॥

तुभ्यं वाता अभिप्रियस्तुभ्यमर्षन्ति सिन्धवः। सोम वर्धन्ति ते महः॥ ९.०३१.०३

तुभ्यम्- ते। अभिप्रियाः- अभितः प्रेममयाः। वाताः- प्राणाः। सिन्धवः- जीवोदकानि च। अर्षन्ति- प्रवहन्ति। सोम- रस। ते- तव। महः- माहात्म्यम्। वर्धन्ति- वर्धयन्ति॥३॥

आ प्यायस्व समेतु ते विश्वतः सोम वृष्ण्यम्। भवा वाजस्य संग्रथे॥ ९.०३१.०४

आ प्यायस्व। सोम- रस। ते- भवन्तम्। विश्वतः- सर्वतः। वृष्ण्यम्- वर्षकं बलम्। समेतु- सङ्गतं भवतु। सङ्ग्रथे- सङ्गतिकरणे। वाजस्य- अन्नार्थम्। भव॥४॥

तुभ्यं गावो घृतं पयो बभ्रो दुदुहे अक्षितम्। वर्षिष्ठे अधि सानवि॥ ९.०३१.०५

वर्षिष्ठे- अतिशयेन वर्षके। सानवि अधि- चित्तोच्छ्रये। तुभ्यम्- त्वदर्थम्। बभ्रो- सोम। गावः- धेनवश्चिद्रश्मिप्रतीकभूताः। अक्षितम्- क्षयरहितम्। घृतम्- दीप्तिम्। पयः- ज्ञानम्। दुदुहे- दुहते॥५॥

स्वायुधस्य ते सतो भुवनस्य पते वयम्। इन्दो सखित्वमुश्मसि ॥ ९.०३१.०६

स्वायुधस्य- शोभनायुधस्य । सतः- साधोः । ते- तव । भुवनस्य पते- हे जगत्पालक । इन्दो-
रस । वयम् । सखित्वम्- मैत्रीम् । उश्मसि- कामयामहे ॥६॥